

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Zamościu

rok szkolny 2025/2026

WSTĘP

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Zamościu jest placówką dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, z autyzmem oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W skład Ośrodka wchodzi:

1. Przedszkole Nr 3 Specjalne
2. Szkoła Podstawowa Nr 11 Specjalna
3. Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1 Specjalna
4. Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy
5. Internat

Program został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji wychowawczej z użyciem narzędzi:

- ankiet dla wychowawców;
- ankiet dla wychowanków;
- ankiet dla rodziców/opiekunów prawnych;
- wywiadu z przedstawicielami wychowanków;
- analizy dokumentacji szkolnej;
- analizy dokumentacji pedagoga i psychologa szkolnego

Z diagnozy sytuacji wynika, że główne problemy dzieci i młodzieży naszej szkoły to trudności w samodzielnym funkcjonowaniu: mała zaradność, problemy z utrzymaniem higieny osobistej, a także trudności wynikające z zaburzonego obrazu siebie jako osoby niepełnosprawnej. Dużym problemem jest też nieumiejętność właściwego nawiązywania i podtrzymywania kontaktów rówieśniczych. U wychowanków występują zaburzenia zachowania, w tym agresja słowna i fizyczna, które nie zawsze są wynikiem demoralizacji, ale wynikają głównie ze specyfiki zaburzeń towarzyszących niepełnosprawności intelektualnej. Ponadto problemy zdrowotne oraz obniżony poziom samokontroli mogą prowadzić do zwiększenia zachowań ryzykownych, jak stosowanie substancji uzależniających, nadużywanie nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także zwiększają ryzyko chorób cywilizacyjnych, w tym nadwagi i otyłości.

Czynniki ryzyka

- niekonsekwencja wychowawcza rodziców/opiekunów prawnych w zakresie kontroli ilości czasu oraz treści przeglądanych przez dzieci w Internecie;
- trudności wychowanków w krytycznej analizie treści publikowanych w Internecie oraz dokonywania wyboru treści adekwatnie do wieku;
- chęć przynależności do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (z problemami w zachowaniu, nierespektującej norm społecznych);
- nieumiejętne gospodarowanie czasem wolnym przez wychowanków

Czynniki chroniące

- poczucie przynależności do szkoły/klasy;
- pozytywny klimat szkoły;
- wsparcie nauczycieli i specjalistów;
- silna więź z rodzicami/ opiekunami prawnymi;
- zaangażowanie rodziców/opiekunów prawnych w życie dziecka;
- wsparcie ze strony rodziców/ opiekunów prawnych, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych);
- posiadanie przez wychowanków planów i celów życiowych, aspiracji edukacyjnych i zawodowych;
- umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych (stresowych, konfliktowych);
- wiara wychowanków we własne możliwości i umiejętności;
- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (akceptującej normy społeczne, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołecznej)
- zaangażowanie wychowanków w konstruktywną działalność (wolontariat, koła zainteresowań)

Dokonana diagnoza pokazuje, że prowadzone dotychczas działania przynoszą rezultaty, ponadto należy zaproponować nowe formy, których potrzeba wynika z pojawiających się problemów oraz potrzeb nauczycieli, wychowanków i ich rodzin.

Zadania/Obszary :

Wszystkie zadania realizowane będą na poziomie następujących obszarów:

- zdrowie – edukacja zdrowotna
- bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych, problemowych
- kultura – wartości, normy, wzory zachowań
- relacje - kształtowanie postaw społecznych
- zintegrowane działania nauczycieli oraz współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi

Cele główne i szczegółowe programu:

Głównym celem programu jest zwiększenie lub nabycie przez uczniów umiejętności prawidłowego funkcjonowania w szkole i środowisku zgodnie z uniwersalnymi wartościami i normami społecznymi. W przypadkach pojawienia się zachowań ryzykownych oraz innych trudności (wychowawczo – dydaktycznych i materialnych) udzielanie niezbędnej opieki psychologiczno – pedagogicznej i wsparcia.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie świadomości młodzieży na temat uniwersalnych wartości oraz społecznych norm postępowania.
2. Podniesienie poziomu umiejętności psychospołecznych.
3. Zmniejszenie ilości zachowań ryzykownych.

Treści i działania wychowawczo-profilaktyczne skierowane do uczniów:

OBSZAR: ZDROWIE – edukacja zdrowotna				
TREŚCI PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMINY REALIZACJI
PROPAGOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE CHOROBY CYWILIZACYJNYM 1. Promowanie zdrowego odżywiania, sprawności fizycznej, nawyku aktywności ruchowej oraz przeciwdziałanie problemom zdrowotnym tj.: – nadwaga i otyłość – anoreksja i bulimia – wady postawy – cukrzyca – próchnica – inne 2. Rozwój maksymalnej samodzielności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych 3. Wdrażanie do maksymalnej samodzielności podczas dbania o swoje zdrowie: -rozumienie istoty badań profilaktycznych (badania okresowe, wizyty u stomatologa, urologa, ginekologa); -wdrażanie profilaktyki brania leków bez przepisu lekarza 4. Nauka udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających życiu lub zdrowiu	Edukacja, kształtowanie umiejętności dbania o prawidłowe nawyki żywieniowe	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca, organizacja spotkań z dietetykiem, organizacja kół zainteresowań o tematyce prozdrowotnej	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pielęgniarka szkolna, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Zachęcanie do aktywności fizycznej w formach dostosowanych do możliwości psychofizycznych uczniów	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca, organizacja spotkań z trenerami, organizacja kół zainteresowań o tematyce prozdrowotnej	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pielęgniarka szkolna, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Rozwijanie sprawności fizycznej i aktywności ruchowej dostosowanej do możliwości psychofizycznych uczniów	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo - wychowawcze bieżąca praca, organizacja spotkań z trenerami, organizacja kół zainteresowań o tematyce prozdrowotnej	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pielęgniarka szkolna, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Realizacja „Programu dla szkół” organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego	- przekazywanie porcji owoców, warzyw i mleka; - spożywanie otrzymanych produktów jako zdrowej przekąski na drugie śniadanie	wicedyrektor, wychowawcy klas	według wyznaczonych terminów dostawy
	Opieka pielęgniarki szkolnej w zakresie profilaktyki	pogadanki w klasach – przykładowa tematyka: higiena osobista, pierwsza pomoc przy skaleczeniach, zapobieganie przeziębieniom i grypie, praca pielęgniarki w szkole; rozmowy indywidualne – przeciwdziałanie uzależnieniom, zasady prawidłowej diety, kontrola masy ciała, postawy ciała	pielęgniarka szkolna	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco w miarę potrzeb na bieżąco, w miarę potrzeb

	Nauka udzielania pierwszej pomocy	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca, spotkania z pielęgniarką szkolną, z ratownikiem medycznym	wychowawcy, nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa, rodzice, pielęgniarka szkolna, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Rozwijanie umiejętności dbania o higienę ciała oraz estetykę stroju	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, rozmowy indywidualne	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pielęgniarka szkolna, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
PRZECIWDZIAŁANIE KRYZYSOM ZDROWIA PSYCHICZNEGO 1. Akceptacja siebie jako osoby z niepełnosprawnością, nauka i doskonalenie umiejętności oceny własnych kompetencji 2. Rozpoznawanie i odpowiednie wyrażanie emocji i uczuć 3. Kształtowanie umiejętności dostrzegania związków przyczynowo – skutkowych między emocjami a sytuacjami życia codziennego 4. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych: uczenie radzenia sobie z niepokojem, lękiem, stresem, niepowodzeniami, oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych 5. Kształtowanie postaw asertywnych 6. Seksualność młodzieży - radzenie sobie z problemami w tym zakresie 7. Kształtowanie umiejętności aktywnego i konstruktywnego spędzania czasu	Udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej w formach odpowiednich do potrzeb, szczególnie w sytuacji trudnej w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa Psychoedukacja w zakresie wymienionych treści Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne wychowanków i ich rodzin w sytuacjach trudnych Edukacja – poznanie różnic, zmian zachodzących w organizmie w czasie okresu dojrzewania i na przestrzeni życia Edukacja zdrowotna Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii „Mistrzowie Zdrowia 2025”	bieżąca praca, zintegrowane działania, zajęcia specjalistyczne, warsztaty, porady i konsultacje zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne i opiekuńczo - wychowawcze bieżąca praca, rozmowy wspierające z rodzicami/opiekunami prawnymi zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu dyrektor , wicedyrektorzy, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu wychowawcy, nauczyciele, pedagog/ psycholog, wychowawcy świetlicy i internatu, nauczyciele wychowania do życia w rodzinie, pielęgniarka szkolna	cały rok szkolny 2025/2026, według planów zajęć pedagoga/psychologa według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco na bieżąco, w miarę potrzeb według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco Według harmonogramu wrzesień/Listopad 2025

	Rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz stworzenie sytuacji do przeżycia sukcesu	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, zajęcia rozwijające zainteresowania w świetlicy i internacie, realizacja zadań w ramach programów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii , wycieczki turystyczne – krajoznawcze, rajdy	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według harmonogramów i ofert
	Rozwijanie potrzeby spędzania czasu na świeżym powietrzu - utrwalanie właściwych nawyków aktywności ruchowej: spacer, gry i zabawy na świeżym powietrzu	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo - wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według harmonogramów zajęć/realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Organizowanie różnorodnych zajęć ruchowych z wykorzystaniem atrakcyjnych i innowacyjnych form aktywności ruchowej	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, zawody sportowe, zajęcia sportowe (nordic walking, jazda na rowerach dwu i trzykołowych/ rolkach/ hulajnogach, gra w bilarda/ tenisa stołowego, ćwiczenia na siłowni wewnętrznej i zewnętrznej, taniec, boccia)	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według harmonogramów zajęć/realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
ZAINTERESOWANIE ŚRODOWISKIEM PRZYRODNICZYM, KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH 1. Poznawanie środowiska przyrodniczego 2. Ukazywanie związku człowieka z przyrodą	Nauka rozpoznawania pór roku i zjawisk im towarzyszących (doskonalenie umiejętności wyboru odzieży i ubierania się adekwatnie do sytuacji i pogody)	zajęcia edukacyjne, specjalistyczne, rewalidacyjne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca obserwacja otoczenia i zjawisk przyrodniczych	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco

3. Wyrabianie nawyków oszczędnego gospodarowania zasobami przyrody: wodą, energią, materiałami oraz nauka praktycznego sortowania odpadów	Edukacja, kształtowanie postaw proekologicznych poprzez podejmowanie działań na rzecz ochrony przyrody	zajęcia edukacyjne, specjalistyczne, rewalidacyjne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca, gazetki tematyczne, udział w działaniach na rzecz ochrony środowiska	dyrektor , wicedyrektor, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu, opiekunowie LOP	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
---	--	---	--	--

OBSZAR: RELACJE – kształtowanie postaw społecznych

TREŚCI	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
ROZWÓJ KOMUNIKACJI 1. Nabywanie umiejętności komunikowania się w bliskim i dalszym środowisku	Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem AAC	opracowanie, rozbudowanie i bieżące wykorzystywanie zestawu pomocy do komunikowania się dostępnego na wszystkich zajęciach w szkole, w domu oraz w środowisku lokalnym	wychowawcy, specjaliści AAC, logopedzi, cała społeczność szkolna	wrzesień 2025, na bieżąco
	Nauka komunikowania się z innymi, wyrażania własnych emocji i potrzeb	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca	Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Promocja czytelnictwa wśród uczniów	lekcje biblioteczne, udział w Ogólnopolskiej Kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”	wychowawcy, bibliotekarz, nauczyciele języka polskiego, logopedzi	maj/czerwiec 2026, według harmonogramu uroczystości szkolnych, według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Rozwijanie kompetencji kluczowych poprzez wykorzystywanie narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK)	nauka korzystania z komputera i Internetu w celu wyszukiwania informacji	wychowawcy, nauczyciel informatyki, bibliotekarz, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco

		wdrażanie do korzystania z platformy Microsoft Office 365	wychowawcy, wychowawcy internatu, nauczyciel informatyki	na bieżąco
		realizacja zajęć w ramach programu „Laboratoria Przyszłości”	wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel informatyki	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
FUNKCJONOWANIE W RODZINIE 1.Ukazywanie roli rodziny w życiu człowieka 2. Kultywowanie zwyczajów i tradycji rodzinnych, wzmacnianie właściwych relacji między członkami rodziny 3. Przygotowanie do pełnienia roli kobiety i mężczyzny w środowisku 4. Wdrażanie do pełnienia przyszłych ról w rodzinie w której występuje niepełnosprawność 5. Prawa rodziny w której występuje niepełnosprawność	Edukacja uczniów w zakresie tematyki związanej z rodziną	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Organizowanie uroczystości rodzinnych na terenie Ośrodka	wspólne świętowanie: urodziny, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Dziecka, Dzień Rodziny, Spotkanie opłatkowe, Śniadanie Wielkanocne, udział rodziców w wyjściach i wycieczkach klasowych	wychowawcy, nauczyciele	według harmonogramu uroczystości szkolnych, realizowanej tematyki zajęć
FUNKCJONOWANIE W GRUPIE RÓWIEŚNICZEJ 1. Kształtowanie poczucia przynależności do klasy i szkoły 2. Rozwijanie umiejętności działania w grupie rówieśniczej i nawiązywania prawidłowych relacji koleżeńskich 3. Właściwe relacje z płcią przeciwną, utrzymywania bliskości lub dystansu, uczenie się życia towarzyskiego 4.Wdrażanie do współdziałania w grupie i pomagania sobie, uczenie się wykonywania pracy charytatywnej/wolontariackiej	Integracja zespołu klasowego	zajęcia integracyjne	wychowawcy, pedagog/psycholog szkolny	wrzesień – październik 2025, w miarę potrzeb
		imprezy klasowe: urodziny, Dzień Chłopaka, Andrzejki, Choinka, Spotkanie opłatkowe, Dzień Kobiet, Śniadanie wielkanocne	wychowawcy, nauczyciele	według harmonogramu uroczystości szkolnych/ realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
		rajdy, wycieczki turystyczne – krajoznawcze	wychowawcy, organizatorzy, wychowawcy internatu	według harmonogramów i ofert

	Nauka współpracy z rówieśnikami w sytuacjach zadaniowych	zajęcia edukacyjne, specjalistyczne, rewalidacyjne, opiekuńczo - wychowawcze , bieżąca praca	Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Nauka rozwiązywania konfliktów	warsztaty, zajęcia specjalistyczne, edukacyjne, rewalidacyjne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca	pedagog, psycholog, wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy i internatu, nauczyciele	według planów zajęć pedagoga i psychologa, na bieżąco
		działania o charakterze interwencyjnym i mediacyjnym	wszyscy pracownicy szkoły	w miarę wystąpienia potrzeb
	Edukacja psychoseksualna	warsztaty, zajęcia specjalistyczne, edukacyjne, rewalidacyjne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca	wychowawcy, nauczyciele, pedagog/psycholog , pielęgniarka szkolna, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Organizacja Szkolnego Wolontariatu	włączanie się w lokalne i ogólnopolskie akcje charytatywne	opiekunowie Szkolnego Wolontariatu	według planu pracy Szkolnego Wolontariatu, według potrzeb
FUNKCJONOWANIE W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ 1. Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym 2. Kształtowanie ról społecznych 3. Przeciwdziałanie dyskryminacji 4. Budowanie wokół siebie kręgu wsparcia – grupy przyjaznych osób	Nauka korzystania z miejsc użyteczności publicznej, środków komunikacji miejskiej oraz właściwego zachowania się w nich	wyjścia do miejsc użyteczności publicznej, przejazdy środkami komunikacji miejskiej	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy internatu, rodzice	według harmonogramu uroczystości szkolnych/ realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Stwarzanie warunków do nawiązywania więzi z rówieśnikami	zajęcia grupowe o charakterze integracyjnym	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu	według harmonogramu uroczystości szkolnych/ realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco

	Organizowanie lub uczestnictwo w wydarzeniach o zasięgu szkolnym i lokalnym	imprezy, akademie, konkursy	organizatorzy, wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu	według harmonogramu uroczystości szkolnych, według ofert
	Uczestnictwo w imprezach i uroczystościach odbywających się na terenie miasta	wyjścia do Książnicy Zamojskiej, Młodzieżowego Domu Kultury, Zamojskiego Domu Kultury, Centrum Kultury Filmowej Stylowy, restauracji , muzeów	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy internatu	według harmonogramu uroczystości szkolnych/ ofert, realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Promocja Ośrodka w społeczności lokalnej	kiermasze świąteczne, koncert charytatywny, przeglądy artystyczne	organizatorzy, wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, zespół do spraw promocji Ośrodka	grudzień 2025, kwiecień 2026, według harmonogramu uroczystości szkolnych/ ofert,
	Organizacja zajęć rozwijających zainteresowania	uczestnictwo w wybranym kole zainteresowań według własnych preferencji	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, pedagog/psycholog	wrzesień 2025, według programów kół zainteresowań, na bieżąco

OBSZAR KULTURA - wartości, normy, wzory zachowań

TREŚCI	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
KSZTAŁTOWANIE OSOBOWOŚCI UCZNIÓW 1. Kształtowanie systemu wartości	Edukacja - kształtowanie postaw moralnie pożądanых, odróżnianie dobra od zła	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo - wychowawcze, wyjścia, wycieczki, bieżąca praca	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco

2. Kształtowanie umiejętności rozumienia i korzystania z pełni praw obywatelskich 3. Zapobieganie dyskryminacji z uwagi na niepełnosprawność 4. Rozwijanie empatii i wrażliwości na potrzeby innych 5. Rozwijanie samodzielności, kreatywności i innowacyjności	Zapoznanie oraz utrwalanie informacji na temat praw obywatelskich oraz praw osób z niepełnosprawnościami – zapisy Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca	wychowawcy, nauczyciele, pedagog/psycholog , wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Uświadomienie ograniczeń wynikających z niepełnosprawności	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca, uczestnictwo w inicjatywach mających na celu zapobieganie dyskryminacji, kształtujących postawę tolerancji	wychowawcy, nauczyciele, pedagog/psycholog, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Trening umiejętności społecznych: - eliminowanie zachowań nieakceptowanych społecznie, - ćwiczenia sytuacji kształcących umiejętności podejmowania decyzji, - ćwiczenia w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, poszukiwaniu sposobów zwracania się o pomoc	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, bieżąca praca, warsztaty	wychowawcy, nauczyciele, pedagog/psycholog, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice,	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, zajęcia rozwijające zainteresowania w świetlicy i internacie	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć/ planów zajęć rozwijających zainteresowania w świetlicy i internacie, na bieżąco

ROZWIJANIE SAMODZIELNOŚCI I ZAINTERESOWAŃ ZAWODOWYCH 1. Dążenie do osiągnięcia maksymalnej zaradności w dorosłym życiu 2. Poznanie znaczenia pracy w życiu człowieka (praca jako wartość) 3. Uczenie umiejętności określania preferencji i predyspozycji zawodowych, doskonalenie umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej 4. Rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań w odniesieniu do pracy, uczenie się wskazywania swoich mocnych i słabych stron w sytuacji pracy	Praktyczne wykorzystanie wiedzy i nabytych umiejętności w sytuacjach życia codziennego	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, wyjścia do miejsc użyteczności publicznej, instytucji	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu, doradcy zawodowi, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Rozwijanie samodzielności w planowaniu wydatków	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo - wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Rozpoznawanie, wspieranie preferencji i predyspozycji oraz pomoc w określaniu dalszej ścieżki edukacyjnej/ zawodowej poprzez poznawanie różnych zawodów, potencjalnych miejsc pracy	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wyjścia do zakładów pracy, spotkania z doradcą zawodowym, udział w inicjatywie edukacyjnej Laboratoria Przyszłości, udział w targach edukacyjnych/ zawodowych, organizacja wizyt studyjnych/praktyk wspomaganych, zajęcia praktyczne	doradcy zawodowi, wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco
	Uświadamianie zagrożeń związanych z podejmowaniem pracy zarobkowej (dorywczej, za granicą)	zajęcia edukacyjne	doradcy zawodowi, wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
KSZTAŁTOWANIE SZACUNKU DO WŁASNEGO PAŃSTWA –edukacja obywatelska 1. Poznanie własnego regionu, państwa, tradycji oraz instytucji i organizacji związanych z kulturą	Utrwalanie podstawowych wiadomości o Polsce, zbieranie informacji na temat aktualnych wydarzeń w mieście, w kraju, przybliżanie sylwetek wielkich	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, listopad 2025, maj 2026

2. Rozumienie przynależności do kraju, regionu i narodu 3. Uczenie tolerancji dla innych kultur	Polaków, ludzi zasłużonych dla miasta i regionu	udział w uroczystościach z okazji świąt narodowych (apelach, akademiach szkolnych)	koordynatorzy, organizatorzy	według realizowanej tematyki zajęć, według harmonogramu uroczystości szkolnych, według ofert
	Rozwijanie szacunku do własnego państwa, symboli i barw narodowych, miejsc pamięci narodowej Upamiętnianie rocznic i świąt państwowych, odwiedzanie miejsc pamięci narodowej w mieście i regionie	wycieczki z przewodnikiem, lekcje muzealne, odwiedzanie miejsc pamięci narodowej w mieście i regionie	organizatorzy, wychowawcy, nauczyciele,	według realizowanej tematyki zajęć, według ofert

OBSZAR: BEZPIECZEŃSTWO - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

TREŚCI	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
ZAPOBIEGANIE NIEBEZPIECZNYM SYTUACJOM W SZKOLE I POZA NIĄ 1. Utrwalanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, transporcie publicznym, bezpiecznego wypoczynku, nauka orientacji w przestrzeni bliższego i dalszego środowiska 2. Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych w życiu codziennym 3. Zapobieganie sytuacjom ryzykownym 4. Wdrażanie Standardów Ochrony Małoletnich	Poznanie podstawowych zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życia codziennego	zapoznanie z regulaminami BHP obowiązującymi na terenie SOSW	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu	wrzesień 2025
		udział w apelach: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”	wychowawcy, nauczyciele, koordynatorzy	styczeń/luty 2026 czerwiec 2026
		bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, udział w próbnej ewakuacji	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, pedagog/psycholog, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć
	Zapoznanie wychowanków z ich prawami - zapisy Standardów Ochrony Małoletnich	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze	wychowawcy klas, psycholog, pedagog, Rzecznik Praw Ucznia	według realizowanej tematyki zajęć, w miarę potrzeb

	Uwrażliwienie na zagrożenia mogące pojawić się w kontaktach z nieznajomymi (wychodzenie z obcymi, przekazywanie danych personalnych, przyjmowanie prezentów)	bieżąca praca , zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, warsztaty	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog /psycholog	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Poznanie, utrwalenie przepisów ruchu drogowego	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo -wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	wrzesień 2025, na bieżąco
	Poznanie, utrwalenie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo –wychowawcze, warsztaty	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, pielęgniarka szkolna, rodzice	wrzesień 2025, na bieżąco
	Nauka reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia	bieżąca praca , zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo -wychowawcze	wychowawcy, nauczyciele wychowawcy świetlicy i internatu, pielęgniarka szkolna, rodzice	wrzesień - październik 2025, według realizowanej tematyki zajęć
PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI I PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ	Edukacja - nauka radzenia sobie z przemocą rówieśniczą w szkole i poza nią oraz kontroli własnych emocji i zachowań	organizacja opieki psychologiczno – pedagogicznej na terenie szkoły i internatu Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne	dyrektor, wicedyrektorzy, pedagog/psycholog	wrzesień 2025 – czerwiec 2026, na bieżąco, w miarę potrzeb
		organizacja spotkań z przedstawicielami Straży Miejskiej, Policji	koordynatorzy, pedagog/psycholog	według planów pracy pedagoga/psychologa, w miarę potrzeb
		organizacja dyżurów nauczycieli podczas przerw śródlekcyjnych Treningi rozwijające emocji, sposób na agresję podczas zajęć rewalidacyjnych i godziny z wychowawcą	zespół opracowujący dyżury nauczycieli	według harmonogramu dyżurów nauczycieli

ROZWIJANIE KOMPETENCJI CYFROWYCH I BEZPIECZEŃSTWO W CYBERPRZESTRZENI	Edukacja– wdrażanie do korzystania z nowych technologii oraz w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń mobilnych	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, warsztaty	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć, na bieżąco, w miarę potrzeb
	Przekazywanie informacji na temat zasad bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno - komunikacyjnych Kształtowanie krytycznego analizy oraz podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych	bieżąca praca, zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo – wychowawcze, prezentacja filmów edukacyjnych, organizacja spotkań z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej, warsztaty, dotyczące przeciwdziałania przemocy w Internecie	wychowawcy, nauczyciele, pedagog/ psycholog , wychowawcy świetlicy i internatu, rodzice	według realizowanej tematyki zajęć, według potrzeb
	Wdrażanie do: zachowania ostrożności w zawieraniu wirtualnych znajomości, dbałości o ochronę danych personalnych podczas korzystania z Internetu, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w trakcie kształcenia na odległość			
	Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania TIK w procesach edukacyjnych	konferencje, szkolenia, warsztaty	wszyscy nauczyciele	według ofert szkoleniowych
ZAPOBIEGANIE ZACHOWANIOM RYZYKOWNYM ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM OD: • nikotyny • narkotyków • alkoholu	Edukacja– kształtowanie świadomości negatywnego działania środków uzależniających	zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne, specjalistyczne, opiekuńczo - wychowawcze, udział w kampaniach społecznościowych według ofert, realizacja programów w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub	wychowawcy, nauczyciele, pedagog/ psycholog, koordynatorzy, pielęgniarka szkolna, wychowawcy świetlicy i internatu	według realizowanej tematyki zajęć, według harmonogramu i ofert, na bieżąco

- dopalaczy w tym nowoczesnych środków odurzających - napojów energetycznych - gier komputerowych, Internetu, telefonów komórkowych - ustawienie kontroli rodzicielskiej w telefonach uczniów		Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii		
	Współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę Ośrodka (Policja, Straż Miejska, Sąd Rodzinny, Ośrodki Pomocy Społecznej)	informowanie o sytuacjach trudnych	wicedyrektor, pedagog /psycholog,, wychowawcy, świetlicy i internatu	na bieżąco, w miarę potrzeb
	Realizacja programów rekomendowanych	realizacja programów „Spójrz inaczej”, „Przyjaciele Zippiego” i „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”	pedagog/psycholog, wychowawcy	według harmonogramów zajęć
	Realizacja projektów w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	według oferty	wicedyrektor, pedagog/psycholog, koordynatorzy	według harmonogramów zajęć
	Przeciwdziałanie dużej ilości godzin nieusprawiedliwionym oraz wagarom, samowolnemu opuszczaniu Ośrodka, spóźnieniom	monitorowanie frekwencji	wychowawcy, pedagog/psycholog, wicedyrektor	co miesiąc przez cały rok szkolny, w miarę potrzeb
		natychmiastowe zgłaszanie ucieczek do pedagoga/psychologa	nauczyciele, wychowankowie, pracownicy Ośrodka	na bieżąco
		wzmocnienie dyżurów nauczycieli	dyrektor, wicedyrektorzy, pedagog/psycholog	w miarę potrzeb
	Wsparcie i pomoc specjalistyczna w przypadku zdiagnozowania uzależnień	spotkania z pedagogiem/psychologiem	dyrektor, wicedyrektor, wychowawcy, wychowawcy internatu pedagog /psycholog	według harmonogramu, w miarę potrzeb
EDUKACJA PROOBRONNA 1. Wzrost zainteresowania uczniów zagadnieniami związanymi z tematyką obronności 2.Kształtowanie postaw proobronnych w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia	Współpraca z przedstawicielami służb mundurowych: Wojska, Policji, Straży Miejskiej	spotkania z przedstawicielami służb mundurowych: Wojska, Policji, Straży Miejskiej	wychowawcy, nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa	według realizowanej tematyki zajęć, w miarę potrzeb

Treści i działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli i rodziców:

OBSZAR: ZINTEGROWANE DZIAŁANIA NAUCZYCIELI ORAZ WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI/OPIEKUNAMI PRAWNYMI				
TREŚCI	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
TREŚCI PROFILAKTYCZNE SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI 1. Doskonalenie zawodowe w zakresie realizacji działań profilaktycznych. 2. Poszukiwanie twórczych rozwiązań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. 3. Wspieranie w pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach.	Podnoszenie wiedzy i umiejętności w zakresie przeciwdziałania problemom dzieci i młodzieży	udział w szkoleniach, warsztatach, prowadzenie zajęć otwartych, spotkania ze specjalistami	dyrektor, wicedyrektor, psycholog, pedagog, koordynator WDN	Według potrzeb
	Zwiększenie integracji wśród uczniów – przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej	Organizacja wspólnych inicjatyw, udział w programach i projektach profilaktycznych	dyrektor, wicedyrektor, psycholog, pedagog, wychowawcy	Na bieżąco
	Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z wychowankami z doświadczeniem migracyjnym, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej	udział w szkoleniach, współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną	dyrektor, wicedyrektor, psycholog, pedagog, koordynator WDN	według potrzeb
TREŚCI PROFILAKTYCZNE SKIEROWANE DO RODZICÓW 1. Wspomaganie rodziców w kształtowaniu właściwych postaw wychowawczych. 2. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i reagowania na zachowania ryzykowne u dzieci 3. Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez włączanie rodziców w życie klasy i szkoły.	Doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców	szkolenia dla rodziców/opiekunów prawnych, gazetki informacyjne, ulotki	pedagog /psycholog – koordynator „Szkół dla Rodziców”, wychowawcy, wychowawcy internatu	według harmonogramu, według potrzeb
	Pedagogizacja w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego	Warsztaty dla rodziców, informacje na temat ustawiania kontroli rodzicielskiej, spotkanie z policjantem	pedagog /psycholog – koordynator „Szkół dla Rodziców”, wychowawcy, wychowawcy internatu	według potrzeb
	Przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym	Szkolenia, spotkania z pielęgniarką	pedagog, psycholog, wychowawcy, pielęgniarka	Według potrzeb

	Wsparcie w radzeniu sobie z trudnym zachowaniem dziecka	Szkolenia, spotkania z psychologiem, pedagogiem, specjalistami, zespołem nauczycieli	pedagog, psycholog, wychowawcy,	Według potrzeb
PARTNERSTWO RODZICÓW/OPIEKUNÓW PRAWNYCH I OŚRODKA W ZAKRESIE WYCHOWANIA I EDUKACJI	Rozpoznawanie oczekiwań rodziców/opiekunów prawnych dotyczących funkcjonowania Ośrodka, inspirowanie do zgłaszania inicjatyw	dziennik elektroniczny, rozmowy indywidualne	dyrektor, wicedyrektorzy, wychowawcy, wychowawcy świetlicy i internatu, pedagog /psycholog	wrzesień 2025, systematycznie
	Zapoznanie rodziców/opiekunów prawnych z działalnością statutową Ośrodka, podstawowymi dokumentami, przepisami prawa oświatowego, planowanymi działaniami	zebrania z dyrektorem, wychowawcą, informacje na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń	dyrektor, wicedyrektorzy, wychowawcy, pedagog /psycholog	wrzesień 2025, systematycznie
	Przekazywanie informacji o postępach i trudnościach dziecka, ustalanie sposobów ich przezwyciężania	rozmowy indywidualne, udział w zebraniach zespołów dokonujących wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia	wychowawcy, wychowawcy internatu, pedagog /psycholog	w miarę potrzeb, systematycznie
	Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi w zakresie samodzielności dziecka w życiu codziennym	konsultacje z wychowawcami, rozmowy indywidualne z rodzicami /opiekunami prawnymi	wychowawcy, wychowawcy świetlicy i internatu, nauczyciele, pedagog /psycholog	na bieżąco
	Inspirowanie rodziców/opiekunów prawnych do aktywnego włączania się w życie klasy i Ośrodka	udział rodziców/opiekunów prawnych oraz pomoc w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych, włączanie ich jako ekspertów w działania edukacyjne i wychowawcze	wychowawcy, wychowawcy świetlicy i internatu, nauczyciele, pedagog /psycholog	według realizowanej tematyki zajęć/harmonogramu uroczystości szkolnych

	Wdrażanie rodziców/opiekunów prawnych do korzystania z platformy Microsoft Office 365 oraz dziennika elektronicznego	usprawnianie komunikacji z wykorzystaniem narzędzi kształcenia na odległość	wychowawcy, wychowawcy internatu, nauczyciel informatyki	według potrzeb
--	--	---	--	----------------

FORMY PRACY:

- praca indywidualna,
- praca w grupach,
- praca w zespołach

SPOSOBY REALIZACJI, ZASTOSOWANE METODY:

- zajęcia warsztatowe,
- pogadanka,
- dyskusje,
- metody aktywizujące,
- konkursy, quizy,
- apele,
- przedstawienia,
- wycieczki, wyjścia,
- pogadanka wizualna, gazetki informacyjne, plakaty, ulotki informacyjne, wystawy i projekty,
- zajęcia lekcyjne,
- wizyty patronażowe w domu wychowanka
- wolontariat

BEZPIECZEŃSTWO WYCHOWANKÓW

W szkole działa system monitoringu wizyjnego.

Zasady wykorzystania zapisów z monitoringu:

1. System monitoringu wizyjnego ma na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, kontrolę zachowania i zdrowia uczniów.
2. System monitoringu ma służyć podejmowaniu działań interwencyjnych.
3. Zapis w systemie monitoringu może być wykorzystany podczas stosowania konsekwencji przewidzianych w Statucie Ośrodka.
4. W sytuacji pobicia, stosowania przemocy, kradzieży, uszkodzenia mienia itp. zapis w systemie zostanie wykorzystany do podjęcia odpowiednich działań przez Dyrektora Ośrodka, wychowawców i nauczycieli oraz funkcjonariuszy Policji.

PARTNERZY

- Rodzice/opiekunowie prawni
- Stowarzyszenie na Rzecz Integracji z Dziećmi i Młodzieżą Niepełnosprawną „Wszyscy Razem”

- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- Komenda Miejska Policji – Wydział ds. Nieletnich i Wydział Ruchu Drogowego
- Straż Miejska
- Sąd Rodzinny
- Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- MOPS, GOPS
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Domy Dziecka
- Biblioteki
- MDK, ZDK
- Wydział Oświaty UM
- Wydział Kultury i Sportu
- Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego
- inne w miarę potrzeb

OCENA ZAŁOŻONYCH CELÓW:

W ocenie uwzględnia się opinię wychowanków, rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli. Sposobami oceny założonych celów będą:

1. Analiza dokumentów:
 - księga protokołów Rady Pedagogicznej,
 - dzienniki lekcyjne
2. Ankiety lub wywiad skierowane do:
 - wychowanków,
 - nauczycieli,
 - rodziców/opiekunów prawnych
3. Dane pozyskane z obserwacji funkcjonowania placówki

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 26.09.2025r.